Adolygiad Timms o Daliad Annibyniaeth Personol (PIP): Ilunio argymhellion byrddau crwn a thrafodaethau

Cynnwys

1. Cyflwyniad 4
2. Crynodeb gweithredol 5
   2.1 Themâu cyffredinol 5
   2.2 Gwelliannau i'r budd-dal presennol 6
   2.3 Budd-dal diwygiedig 8
3. Themâu cyffredinol 9
   3.1 Urddas, ymddiriedaeth a phrofiad yr hawlydd 9
   3.2 Hygyrchedd, unigoleiddio a chefnogaeth 11
   3.3 Eiriolaeth a llywio â chymorth 12
   3.4 Amrywiad, effaith gronnol a swyddogaeth y byd go iawn 13
   3.5 Tystiolaeth, tryloywder, cywiro ac atebolrwydd 14
   3.6 Mynediad digidol, data a dewis 15
   3.7 Cyfranogiad a byw'n annibynnol 16
   3.8 Cyd-ddylunio, llywodraethu a gweithredu 17
   3.9 Ystyriaethau traws-system ac awdurdodaeth 17
   3.10 Gallu Darparwr, Arbenigedd Arbenigol a Gallu Cyflenwi 18
4. Gwelliannau i'r Budd-dal Presennol 19
   4.1 Adolygiadau, sefydlogrwydd dyfarniad ac amgylchiadau newidiol 19
   4.2 Ffurflenni, Canllawiau, Cyfathrebu a Dealltwriaeth Hawlwyr 20
   4.3 Addasiadau rhesymol, eiriolaeth a chymorth ychwanegol 21
   4.4 Dulliau Asesu, Cyflyrau Amrywiol a Swyddogaeth y Byd Go Iawn 22
   4.5 Casglu tystiolaeth, pwysoli ac ansawdd penderfyniadau 24
   4.6 Cywiro, Ailystyriaethau Gorfodol a Dysgu Apeliadau 25
   4.7 Gwasanaethau Digidol, Rhannu Gwybodaeth a Defnyddio Data 26
   4.8 Mynd i'r ysbyty a rheolau gweithredol penodol eraill 27
   4.9 Gallu Gweithredu, Atebolrwydd a Phrydlondeb 28
   4.10 Tystiolaeth Budd-daliadau Cyfredol yn y Rownd 29
5. Budd-dal Diwygiedig 30
   5.1 Pwrpas, Byw'n Annibynnol, Urddas, Dewis a Rheolaeth 30
   5.2 Cyfranogiad a Chyfle 31
   5.3 Costau ychwanegol a phrofion modd nad ydynt yn brawf modd 32

5.4 Arian Parod fel Sylfaen a Rôl Gwasanaethau 33
5.5 Prosesau teg, sy'n canolbwyntio ar y person a chefnogol 34
5.6 Llwybrau Asesu, Hyblygrwydd ac Amgylchiadau Unigol 35
5.7 Amrywiad, effaith gronnol a swyddogaeth gynaliadwy 35
5.8 Pensaernïaeth Tystiolaeth a "Rhoi gwybod i ni ar unwaith" 36
5.9 Eiriolaeth, addasiadau rhesymol a chefnogaeth arbenigol 37
5.10 Categorïau Costau, Costau Ychwanegol a Chymorth Cysylltiedig 38
5.11 Cyd-ddylunio, profi a gweithredu 39
5.12 Ystyriaethau Awdurdodaeth a Ffiniau System 40
5.13 Tystiolaeth budd-daliadau diwygiedig yn y rownd 41
6. Gwybodaeth Sesiwn Atodiad 43
6.1 Cwestiynau a ofynnwyd i fynychwyr 43
6.2 Mynychwyr Rhanddeiliaid 43

1. Cyflwyniad

Mae'r adroddiad hwn yn crynhoi'r sesiynau a gynhaliwyd fel rhan o fyrddau crwn argymhellion llunio Adolygiad Timms a thrafodaethau rhanddeiliaid. Cynhaliwyd y rhain yn ystod mis Medi a Hydref 2026, ochr yn ochr â'r gweithdai llunio argymhellion. Eu nod oedd profi a mireinio argymhellion newydd y grŵp llywio gyda sefydliadau sy'n cynrychioli pobl anabl, a'r rhai sydd ag arbenigedd mewn lles a nawdd cymdeithasol.

Mae'r cyfraniadau o'r byrddau crwn a'r trafodaethau rhanddeiliaid yn ategu canfyddiadau'r gweithdai llunio argymhellion a gynhaliwyd gydag aelodau o'r cyhoedd trwy fis Medi a mis Hydref 2026.

Er mwyn sicrhau ein bod yn clywed gan ystod eang o gyfranwyr, gwahoddwyd cyfranogwyr i:

- darparu her adeiladol
- nodi bylchau
- tynnu sylw at ganlyniadau anfwriadol posibl
- cynnig safbwyntiau ar welliannau tymor byr i'r Taliad Annibyniaeth Personol (PIP)
- cynnig safbwyntiau ar y weledigaeth tymor hwy ar gyfer budd-dal diwygiedig

  Mae hyn yn hytrach nag archwilio argymhellion unigol yn fanwl fel y gwnaed yn y gweithdai llunio. O ganlyniad, mae'r adroddiad hwn yn cynnig canfyddiadau ansoddol sy'n adlewyrchu strwythur y byrddau crwn a'r trafodaethau.

Cynhaliwyd cyfanswm o 5 sesiwn bwrdd crwn, pob un yn para 2 awr, gyda chyfanswm o 40 o randdeiliaid yn cymryd rhan. Yn ogystal â hyn, cynhaliwyd 9 trafodaeth gydag unigolion. Daeth y mynychwyr ag ystod eang o arbenigedd a phrofiad, gan gynnwys cynrychiolaeth gan:

- sefydliadau anabledd
- grwpiau eiriolaeth
- academyddion
- sefydliadau sy'n cefnogi pobl anabl a phobl sydd â chyflyrau iechyd hirdymor

Cymerodd cynrychiolwyr etholedig ran hefyd. Mae rhestr o'r mynychwyr hynny a oedd yn dymuno cael eu henwi'n gyhoeddus i'w gweld yn yr atodiad. Cadeiriwyd yr holl sesiynau gan aelod o'r grŵp llywio a'u cynllunio i ddarparu lle ar gyfer trafodaeth agored, gonest o'r argymhellion sy'n dod i'r amlwg.

Cyfranogwyr yn mynd i'r afael â materion o wahanol safbwyntiau. Mae'r trafodaethau yn rhoi mewnwelediad i feysydd o gefnogaeth eang, pwyntiau pryder a materion yr oedd rhanddeiliaid yn teimlo bod angen eu hystyried ymhellach.

Er mwyn cefnogi cynhyrchu amserol yr adroddiad hwn, defnyddiwyd Microsoft Copilot (AI Cynhyrchiol) i gynorthwyo gyda dadansoddi nodiadau sesiwn a drafftio'r adroddiad hwn yn gychwynnol. Roedd adolygwyr dynol yn cadw cyfrifoldeb am:

- golygu
- gwirio ffeithiau
- sicrhau ansawdd
- fformatio
- ymarfer barn derfynol o'r cynnwys drwy gydol

2. Crynodeb gweithredol

2.1 Themâu cyffredinol

Pwysleisiodd cyfranwyr bwysigrwydd urddas, ymddiriedaeth a phrofiad yr hawlwyr yn gyson. Disgrifiwyd rhyngweithio â'r system bresennol yn aml fel straen, anodd ei lywio ac, ar adegau, gwrthwynebol. Ar draws trafodaethau, roedd ymddiriedaeth yn gysylltiedig â'r canlynol:

- tegwch
- tryloywder
- cysondeb
- a oedd pobl yn teimlo eu bod yn cael eu deall a'u credu

Roedd cyfranwyr yn gyffredinol yn ystyried urddas nid fel egwyddor annibynnol, ond fel rhywbeth y dylid ei adlewyrchu trwy gydol penderfyniadau, prosesau a darparu gwasanaethau.

Roedd hygyrchedd, unigoleiddio a chefnogaeth yn themâu ailadroddus. Dadleuodd cyfranwyr fod hygyrchedd yn ymestyn y tu hwnt i fynediad digidol a dylai gynnwys:

- anghenion cyfathrebu
- cymorth arbenigol
- dewis yr hawlydd
- hyblygrwydd yn y ffordd y mae pobl yn ymgysylltu â'r system

Er bod cefnogaeth eang i ddulliau mwy personol, codwyd cwestiynau am gysondeb, graddadwyedd a chyflawni gweithredol.

Tynnodd llawer o gyfranwyr sylw at gymhlethdod prosesau gwneud cais, adolygiadau a herio ac yn cymeradwyo mwy o fynediad at eiriolaeth a cymorth i lywio'r broses. Ystyriwyd eiriolaeth fel modd o wella hygyrchedd, lleihau rhwystrau a hyrwyddo tegwch. Er bod cyfranwyr yn wahanol ar y model cyflenwi mwyaf priodol. Codwyd pryderon hefyd ynghylch sicrhau bod gwasanaethau:

- yn weladwy
- yn hygyrch

- yn annibynnol
- gydag adnoddau priodol

Roedd thema arall yn ymwneud â sut mae cyflyrau amrywiol, effeithiau cronnus a gweithrediad o ddydd i ddydd yn cael eu deall. Roedd cyfranwyr yn aml yn cwestiynu dulliau sy'n asesu gallu ar un adeg mewn amser, gan ddadlau dros fwy o gydnabyddiaeth o:

- blinder
- cyfnodau adfer
- amgylchiadau sy'n newid
- effeithiau tymor hwy

Roedd llai o gonsensws ar y mecanweithiau penodol sydd eu hangen i gyflenwi hyn.

Roedd trafodaethau ynghylch tystiolaeth, tryloywder ac atebolrwydd yn canolbwyntio ar wella hyder wrth wneud penderfyniadau. Roedd cyfranwyr yn cefnogi prosesau tystiolaeth cliriach, gwell esboniadau o benderfyniadau a dysgu sefydliadol cryfach o gwynion, heriau ac apeliadau. Roedd diddordeb hefyd mewn gwneud gwell defnydd o wybodaeth a gwasanaethau digidol presennol i leihau baich ailadrodd a gweinyddol. Ar yr amod bod hyn yn cyd-fynd â mesurau diogelu ynghylch hygyrchedd, preifatrwydd, llywodraethu a dewis hawlwyr.

Ar draws themâu lluosog, pwysleisiodd cyfranwyr y dylai budd-daliadau anabledd gefnogi byw'n annibynnol a chyfranogiad ehangach heb greu cyflyrau sy'n gysylltiedig â chyflogaeth. Pwysleisiodd llawer hefyd bwysigrwydd cynnwys pobl anabl a sefydliadau cynrychioliadol mewn cynllunio diwygio yn y dyfodol.

Tynnodd cyfranwyr sylw at y ffaith bod diwygio llwyddiannus yn dibynnu nid yn unig ar fwriad polisi ond hefyd ar weithredu. Roedd ffactorau hanfodol wrth benderfynu a yw gwelliannau arfaethedig yn cyflenwi eu canlyniadau arfaethedig yn cynnwys:

- capasiti cyflenwi
- arbenigedd arbenigol
- gallu asesu
- llywodraethu
- dichonoldeb gweithredol

2.2 Gwelliannau i'r budd-dal presennol

Nododd cyfranwyr nifer o feysydd lle gellid gwella'r system bresennol, gyda thrafodaethau yn canolbwyntio ar:

- profiad yr hawlydd
- hygyrchedd
- gwneud penderfyniadau
- cymorth

- cyflenwi

Er bod safbwyntiau yn wahanol ar ddiwygiadau penodol, daeth sawl thema gyson i'r amlwg.

Roedd cefnogaeth eang i leihau adolygiadau ac ailasesiadau diangen ar gyfer pobl sydd â chyflyrau gydol oes, blaengar neu sefydlog. Roedd cyfranwyr yn aml yn disgrifio adolygiadau fel ffynhonnell straen ac ansicrwydd. Pwysleisio y dylai unrhyw symudiad tuag at adolygiadau ysgafnach fod yn cyd-fynd â llwybrau clir a hygyrch i bobl adrodd amgylchiadau newidiol a cheisio ailasesu lle bo hynny'n briodol.

Roedd cyfathrebu, ffurflenni a chanllawiau hefyd yn cael eu hystyried fel dylanwadau pwysig ar brofiad yr hawlwyr. Dadleuodd cyfranwyr y gall pobl ei chael yn anodd i:

- deall gofynion
- esbonio effaith eu cyflyrau
- llywio'r broses

Pwysleisiodd llawer y dylai gwelliannau i gyfathrebu gael eu cyd-fynd â newidiadau ehangach sy'n cryfhau ymddiriedaeth, tryloywder a dealltwriaeth.

Cafodd addasiadau rhesymol, eiriolaeth a chymorth wedi'i bersonoli gefnogaeth sylweddol ar draws grwpiau cyfrannwyr. Roedd eiriolaeth yn aml yn cael ei ystyried fel modd o:

- gwella hygyrchedd
- helpu pobl i lywio prosesau cymhleth
- hyrwyddo tegwch

Pwysleisiodd cyfranwyr hefyd yr angen am gymorth arbenigol, yn enwedig ar gyfer grwpiau sydd â gofynion cyfathrebu neu hygyrchedd penodol.

Denodd dulliau asesu sylw sylweddol. Cwestiynodd cyfranwyr a oedd prosesau cyfredol yn cyfleu'n ddigonol cyflyrau amrywiol, effeithiau cronnus a gweithrediad o ddydd i ddydd, ac roedd llawer yn cefnogi mwy o hyblygrwydd mewn dulliau asesu. Roedd cefnogaeth i ddiwygio yn aml yn cyd-fynd â galwadau am arweiniad clir, cysondeb a dewis hawliwr.

Roedd trafodaethau am dystiolaeth, gwneud penderfyniadau ac apeliadau yn adlewyrchu diddordeb cryf mewn gwella tryloywder, atebolrwydd a hyder mewn penderfyniadau. Roedd y cyfranwyr yn cefnogi gwell defnydd o:

- gwybodaeth bresennol
- prosesau tystiolaeth gliriach
- Dysgu sefydliadol cryfach o gwynion, heriau ac apeliadau

Mae llawer o gyfranwyr hefyd yn cefnogi mwy o ddefnydd o wasanaethau digidol a rhannu gwybodaeth i leihau'r baich gweinyddol. Ar yr amod bod hygyrchedd, preifatrwydd, llywodraethu a dewis hawlwyr yn parhau i fod yn ystyriaethau canolog.

Ar draws pob thema, roedd gweithredu yn ystyriaeth fawr. Pwysleisiodd cyfranwyr yn gyson y byddai llwyddiant unrhyw ddiwygiad yn dibynnu nid yn unig ar fwriad polisi, ond ar:

- gallu cyflenwi
- arbenigedd arbenigol
- llywodraethu
- Prydlondeb
- ymarferoldeb gweithredol

Ar y cyfan, tynnodd trafodaethau sylw at awydd am system sydd:

- mwy hygyrch
- cymesur
- tryloyw
- yn ymateb i amgylchiadau unigol
- yn parhau i fod yn deg ac yn gyflawnadwy yn ymarferol

2.3 Budd-dal diwygiedig

Mynegodd cyfranwyr gefnogaeth sylweddol i'r egwyddorion eang sy'n sail i fudd-dal anabledd diwygiedig, yn enwedig y rhai sy'n ymwneud â byw'n annibynnol, urddas, dewis, rheolaeth a chyfranogiad. Ar draws trafodaethau, roedd cytundeb eang y dylai budd-daliadau anabledd:

- cefnogi ymreolaeth, diogelwch ariannol a chynhwysiant
- galluogi pobl anabl i fyw'n annibynnol a chymryd rhan mewn cymdeithas ar eu telerau eu hunain

Roedd cyfranwyr yn aml yn wahanol ar sut y dylid adlewyrchu'r amcanion hyn wrth ddylunio system yn y dyfodol.

Thema ailadroddus oedd pwysigrwydd cadw taliadau arian parod fel sylfaen cymorth. Roedd llawer o gyfranwyr yn ystyried hyblygrwydd ariannol yn hanfodol oherwydd bod costau sy'n gysylltiedig ag anabledd yn amrywio'n sylweddol rhwng unigolion a thros amser. Roedd rhai cyfranogwyr yn agored i wasanaethau cyflenwol neu fodelau cymorth amgen. Fodd bynnag, cefnogwyd dulliau o'r fath yn gyffredinol dim ond pan oeddent yn parhau i fod yn wirfoddol, yn gwella dewis hawliwr ac nid oeddent yn disodli hawl arian parod.

Dadleuodd cyfranwyr yn gyson y dylai system yn y dyfodol fod yn fwy person-ganolog, hygyrch ac ymatebol i amgylchiadau unigol. Roedd cefnogaeth i:

- mwy o hyblygrwydd mewn llwybrau asesu
- cydnabyddiaeth gryfach o cyflyrau amrywiol ac effeithiau cronnus
- gwell defnydd o dystiolaeth a gwybodaeth sydd eisoes ar draws y llywodraeth

Pwysleisiodd llawer hefyd bwysigrwydd eiriolaeth, addasiadau rhesymol a chefnogaeth arbenigol i sicrhau mynediad cyfartal at y system.

Roedd cyfranogiad yn cael ei ystyried yn eang fel canlyniad pwysig o fudd-daliadau anabledd. Fodd bynnag, pwysleisiodd cyfranwyr yn aml y dylid deall cyfranogiad yn eang ac nad yw'n cael ei drin fel yr un peth â chyflogaeth â thâl.

Ar draws sawl thema, roedd cefnogaeth i ddiwygio yn amodol. Roedd cyfranwyr yn aml yn atodi mesurau diogelu sy'n ymwneud â:

- dewis yr hawlydd
- hygyrchedd
- tegwch
- tryloywder
- cydsyniad
- atebolrwydd

Tynnodd trafodaethau sylw at nifer o densiynau sy'n gofyn am ystyriaeth bolisi gofalus, gan gynnwys:

- y cydbwysedd rhwng arian parod a gwasanaethau
- personoli a chysondeb
- rhannu gwybodaeth a phreifatrwydd
- hyblygrwydd
- ymarferoldeb gweithredol

Daeth cyd-ddylunio i'r amlwg fel thema arbennig o gryf. Pwysleisiodd cyfranwyr y dylai pobl anabl a sefydliadau cynrychioliadol fod yn rhan o'r dylunio, profi, gweithredu a gwerthuso. Yn fwy cyffredinol, dadleuodd llawer o gyfranogwyr y bydd llwyddiant unrhyw fodel yn y dyfodol yn dibynnu nid yn unig ar ei egwyddorion ond hefyd ar ba mor effeithiol ydyw wedi'i:

- gweithredu
- llywodraethu
- integreiddio â systemau a gwasanaethau ehangach

3. Themâu cyffredinol

3.1 Urddas, ymddiriedaeth a phrofiad yr hawlydd

Thema ailadroddus ar draws y sesiynau oedd pwysigrwydd urddas, ymddiriedaeth a phrofiad yr hawlwyr. Disgrifiodd cyfranwyr bryderon nid yn unig am brosesau unigol o fewn y system bresennol ond hefyd am sut roedd hawlwyr yn profi eu rhyngweithio â hi yn ehangach.

Mae'r canlynol yn disgrifio profiadau hawlwyr o'r system fel straen, gwrthwynebol neu anodd eu llywio:

- Sefydliadau Pobl Fyddar ac anabl (DDPOs)
- sefydliadau cymdeithas sifil
- academyddion
- cynrychiolwyr etholedig

Roedd eu cyfraniadau yn cysylltu'r profiadau hyn â:

- asesiadau
- adolygiadau
- cyfathrebu
- prosesau tystiolaeth
- a oedd yr hawlwyr yn teimlo eu bod yn cael eu deall a'u credu

Roedd academyddion yn aml yn cysylltu ymddiriedaeth â chanfyddiadau o:

- tegwch
- tryloywder
- ymddygiad sefydliadol

Roedd DDPOs yn aml yn pwysleisio pwysigrwydd y canlynol:

- model cymdeithasol anabledd
- ymreolaeth yr hawliwr
- osgoi prosesau a oedd yn ymddangos yn canolbwyntio ar wrthbrofi angen

Tynnodd sefydliadau cymdeithas sifil sylw at brofiadau cyffredin o:

- straen
- gorbryder
- ansicrwydd sy'n gysylltiedig ag asesiadau, adolygiadau a gwneud penderfyniadau

Tynnodd cynrychiolwyr etholedig sylw hefyd at:

- stigma
- naratifau cyhoeddus
- canfyddiadau ehangach o fudd-daliadau anabledd

Dadleuodd rhai cyfranwyr na fyddai gwelliannau i gyfathrebu yn unig yn ddigonol i ailadeiladu ymddiriedaeth. Awgrymodd cyfraniadau o bob rhan o'r sesiynau fod gwahaniaeth rhwng iaith gwrtais a materion dyfnach fel:

- tryloywder
- cysondeb
- tegwch canfyddedig
- hyder bod y system yn gweithredu mewn ewyllys da

Trafodwyd urddas yn gyffredinol nid fel egwyddor annibynnol, ond fel rhywbeth y dylid ei adlewyrchu'n gyson trwy brosesau, gwneud penderfyniadau a darparu gwasanaethau.

3.2 Hygyrchedd, unigoleiddio a chefnogaeth

Mae cyfraniadau ar draws y sesiynau yn tynnu sylw at bwysigrwydd prosesau sy'n gallu ymateb yn briodol i amgylchiadau unigol tra'n parhau i fod yn hygyrch i ystod amrywiol o hawlwyr.

Roedd y blaenoriaethau yn amrywio ond cododd y canlynol i gyd faterion sy'n ymwneud â hygyrchedd:

- DDPOs
- sefydliadau cymdeithas sifil
- unigolion â phrofiad byw
- cynrychiolwyr etholedig

Ar draws y sesiynau, tynnodd y cyfranwyr sylw:

- rhwystrau cyfathrebu
- darparu addasiadau rhesymol
- llwybrau cais amgen
- hygyrchedd ffurflenni
- gofynion am gymorth arbenigol
- yr angen am fwy o hyblygrwydd o fewn y broses gwneud cais

Dadleuodd sawl cyfrannwr na ddylid deall hygyrchedd yn unig mewn termau digidol. Yn hytrach, cyfraniadau yn tynnu sylw at gysyniad ehangach o hygyrchedd sy'n cwmpasu:

- hoffterau cyfathrebu
- anghenion iaith
- gofynion penodol i anabledd
- cymorth arbenigol
- dulliau asesu
- dewis yr hawlydd

Ychwanegodd rhai cyfranogwyr naws bellach i'r thema hon, gan nodi y gallai pobl fyddar a byddar fod angen gwahanol fathau o gefnogaeth a chyfathrebu, gan gynnwys:

- eiriolaeth arbenigol
- darpariaeth wyneb yn wyneb
- dulliau cyfathrebu y tu hwnt i fformatau ysgrifenedig safonol

Roedd hyn yn adlewyrchu thema ehangach ar draws y sesiynau: efallai na fydd dulliau sy'n gwella hygyrchedd i un grŵp yn addas ar gyfer un arall. Ar yr un pryd,

roedd rhai cyfranwyr yn cydnabod yr heriau ymarferol sy'n gysylltiedig â darparu cymorth hynod bersonol ar raddfa. Pwysleisiodd yr angen i gydbwyso dulliau sy'n canolbwyntio ar y person gyda'r gofyniad ymarferol i gyflawni penderfyniadau a thaliadau amserol.

Gyda'i gilydd, awgrymodd cyfraniadau ar draws y sesiynau gefnogaeth eang ar gyfer mwy o hyblygrwydd ac unigoleiddio o fewn y system, tra hefyd yn tynnu sylw at gwestiynau rheolaidd ynghylch:

- gweithredu
- cysondeb
- cyflenwi gweithredol

3.3 Eiriolaeth a llywio â chymorth

Codwyd eiriolaeth a chefnogaeth i helpu pobl i lywio'r system ar draws sawl sesiwn. Trafododd cyfranwyr rôl cymorth yn:

- llywio ceisadau
- gofynion tystiolaeth
- adolygiadau
- prosesau herio

Er bod cyfranwyr yn aml yn tynnu sylw at faterion tebyg, nid oeddent yn mynegi un model a ffefrir ar gyfer sut y dylid darparu cefnogaeth.

Roedd eiriolaeth yn thema dro ar ôl tro ar draws y sesiynau. Roedd cyfranogwyr yn aml yn siarad am gymhlethdod y canlynol:

- prosesau hawliadau
- gofynion tystiolaeth
- adolygiadau a mecanweithiau herio

Dadleuodd cyfranwyr y gallai mynediad at gymorth gael effaith sylweddol ar brofiadau a chanlyniadau hawlwyr.

Er bod cefnogaeth i eiriolaeth yn eang, roedd cyfranwyr yn aml yn pwysleisio gwahanol resymau dros ei bwysigrwydd.

Roedd sefydliadau cymdeithas sifil yn aml yn canolbwyntio ar rwystrau ymarferol, cymhlethdod a straen hawlwyr. Roedd DDPOs yn aml yn cysylltu eiriolaeth â hygyrchedd, cydraddoldeb mynediad a grymuso hawlwyr.

Tynnodd cyfranwyr sylw hefyd at nifer o ystyriaethau pwysig. Byddai angen i wasanaethau eiriolaeth:

- bod yn weladwy
- bod yn hygyrch
- wedi'i ariannu'n briodol

- wedi'i gysylltu'n dda â ffynonellau ehangach o gymorth

Rhybuddiodd sawl cyfrannwr y gallai trefniadau eiriolaeth wedi'u cynllunio'n wael greu cymhlethdod ychwanegol yn hytrach na lleihau rhwystrau.

Yn gyffredinol, roedd cyfraniadau ar draws y sesiynau yn dangos cefnogaeth eang i eiriolaeth a cymorth i lywio'r broses. Tynnodd cyfranwyr sylw hefyd at bwysigrwydd y canlynol:

- penderfyniadau ynghylch modelau cyflenwi
- annibyniaeth
- hygyrchedd
- argaeledd wrth benderfynu pa mor effeithiol fyddai cymorth o'r fath yn ymarferol

3.4 Amrywiad, effaith gronnol a swyddogaeth y byd go iawn

Mae cyfraniadau ar draws y sesiynau yn tynnu sylw dro ar ôl tro at bryderon ynghylch sut mae cyflyrau amrywiol, effeithiau cronnus ac effeithiau hirdymor ar weithrediad o ddydd i ddydd yn cael eu deall a'u hasesu.

Er bod cyfranwyr yn mynd i'r afael â'r mater o wahanol safbwyntiau, pryder cyffredin oedd yr her o ddeall yr angen trwy weithgareddau ynysig neu gipolwg mewn amser. Cyfranwyr yn aml yn cyfeirio at:

- blinder
- poen
- cyfnodau adfer
- effeithiau cronnus
- amgylchiadau sy'n newid
- y gwahaniaeth rhwng gallu cwblhau tasg o bryd i'w gilydd a gallu gwneud hynny yn ddibynadwy ac yn gynaliadwy

Roedd sefydliadau cymdeithas sifil yn aml yn canolbwyntio ar brofiadau ymarferol o asesu. Roedd DDPOs yn aml yn tynnu sylw at y rhyngweithio rhwng:

- cyflyrau iechyd
- rhwystrau
- amgylchiadau cymdeithasol ehangach

Pwysleisiodd cynrychiolwyr etholedig bwysigrwydd y canlynol:

- gwella dulliau asesu
- lleihau'r straen sy'n gysylltiedig ag adolygiadau ac ailasesiadau

Codwyd pryderon ynghylch sut y byddai cyflyrau amrywiol, niwroamrywiaeth a chyflyrau iechyd meddwl yn cael eu hadlewyrchu o fewn dulliau yn y dyfodol hefyd yn y trafodaethau.

Tynnodd cyfranwyr sylw hefyd at heriau ymarferol. Nododd rhai y gallai cydnabod mwy o gymhlethdod ac amgylchiadau unigol roi gofynion ychwanegol ar brosesau asesu a gwneud penderfyniadau.

3.5 Tystiolaeth, tryloywder, cywiro ac atebolrwydd

Yn ystod y sesiynau, codwyd cwestiynau am y canlynol:

- tystiolaeth
- ansawdd penderfyniad
- tryloywder
- atebolrwydd

Tynnodd cyfranwyr o ystod o gefndiroedd sylw at bryderon ynghylch sut mae tystiolaeth yn cael ei chasglu, ei phwyso, ei dehongli a'i herio. Trafodwyd y materion hyn ar draws llawer o'r sesiynau.

Pwysleisiodd gwahanol gyfranwyr wahanol agweddau ar y mater. Roedd sefydliadau cymdeithas sifil yn aml yn canolbwyntio ar:

- profiadau hawlwyr o brosesau tystiolaeth
- pryderon na fydd tystiolaeth berthnasol bob amser yn cael ei rhoi pwysau priodol

Roedd DDPOs yn aml yn tynnu sylw at bwysigrwydd y canlynol:

- tryloywder
- esboniadau clir
- cysondeb wrth wneud penderfyniadau

Canolbwyntiodd cyfranogwyr eraill ar:

- llywodraethu
- cymhellion
- dylunio proses
- anghydraddoldebau mewn mynediad at dystiolaeth
- risgiau gweithredu

Pwysleisiodd cyfranwyr hefyd bwysigrwydd canllawiau clir ar sut y dylid ystyried gwahanol fathau o dystiolaeth, yn enwedig lle gall tystiolaeth fod yn wrthdaro.

Mynegodd cyfranwyr ddiddordeb hefyd yn y ffordd y gellid defnyddio cwynion, prosesau herio ac apeliadau i gefnogi dysgu a gwella. Roedd safbwyntiau yn wahanol ynghylch i ba raddau y dylid ystyried y mecanweithiau hyn fel offer ar gyfer gwella perfformiad, neu fel dangosyddion o faterion strwythurol ehangach o fewn y system.

Dadleuodd sawl cyfrannwr y gallai tynnu ar ystod ehangach o dystiolaeth helpu i adeiladu dealltwriaeth fwy cyflawn o amgylchiadau hawlwyr. Ar yr un pryd, nododd rhai y gallai sylfaen dystiolaeth ehangach greu heriau ychwanegol o gwmpas:

- cysondeb
- pwysoli
- llywodraethu
- tryloywder

Mynegodd cyfranwyr ddiddordeb cryf mewn gwella hyder wrth wneud penderfyniadau drwy:

- prosesau tystiolaeth gliriach
- atebolrwydd cryfach
- dysgu mwy gweladwy o wallau, cwynion a heriau

3.6 Mynediad digidol, data a dewis

Mae cyfraniadau ar draws y sesiynau yn awgrymu cydnabyddiaeth eang y gallai gwasanaethau digidol leihau baich gweinyddol a chynnig mwy o hyblygrwydd. Fodd bynnag, cyfranwyr yn gyson atodi cyflyrau pwysig i unrhyw fwy o ddefnydd o systemau digidol, rhannu data ac ailddefnyddio gwybodaeth.

Roedd cefnogaeth i wasanaethau digidol yn gyffredinol yn gysylltiedig â lleihau ailadrodd, gwella mynediad at wybodaeth a symleiddio rhyngweithio â'r system. Roedd cyfranwyr yn aml yn gweld gwerth lleihau'r angen i hawlwyr ddarparu gwybodaeth sydd eisoes yn cael ei chadw mewn mannau eraill.

Ar yr un pryd, cododd cyfranwyr bryderon am:

- gwaharddiad
- hygyrchedd
- preifatrwydd
- cydsyniad
- llywodraethu
- cywirdeb
- perchnogaeth gwybodaeth

Roedd y materion hyn yn arbennig o amlwg ymhlith DDPOs a chyrff cynghori rhanddeiliaid anabledd

Yn gyffredinol, cefnogodd cyfranwyr y defnydd o ddulliau digidol i leihau'r baich gweinyddol, tra'n pwysleisio pwysigrwydd mesurau diogelu cryf o gwmpas:

- hygyrchedd
- cynhwysiant
- preifatrwydd
- dewis yr hawlydd

3.7 Cyfranogiad a byw'n annibynnol

Roedd thema ailadroddus ar draws y sesiynau yn ymwneud â'r berthynas rhwng budd-daliadau anabledd, byw'n annibynnol a chyfranogiad ehangach mewn cymdeithas.

Trafododd cyfranwyr o ystod eang o gefndiroedd gyfranogiad, er nad oeddent bob amser yn diffinio'r cysyniad yn yr un modd. Ar draws y sesiynau, roedd cyfranogiad yn gysylltiedig â:

- byw'n annibynnol
- cynhwysiant cymdeithasol
- bywyd cymunedol
- addysg
- cyfrifoldebau gofalu
- gwirfoddoli
- bywyd teuluol
- cyflogaeth

Pwysleisiodd y canlynol y dylai budd-daliadau anabledd gefnogi cyfranogiad heb greu cyflyrau sy'n gysylltiedig â chyflogaeth:

- DDPOs
- sefydliadau cymdeithas sifil
- academyddion
- unigolion â phrofiad byw
- cynrychiolwyr etholedig

Rhoddodd un sesiwn bersbectif amlwg ar gyfranogiad y tu hwnt i gyflogaeth, gan dynnu sylw:

- gwirfoddoli
- cyfrifoldebau gofalu
- cyfranogiad cymunedol
- dysgu ac ymgysylltu cymdeithasol

Mae'r cyfraniadau hyn yn adlewyrchu'r safbwyntiau a fynegwyd yn y drafodaeth honno yn hytrach na model a ddatblygwyd yn gyson ar draws pob sesiwn.

Roedd cyfranwyr hefyd yn cysylltu cyfranogiad â byw'n annibynnol a'r costau ychwanegol sy'n gysylltiedig ag anabledd. Dadleuodd llawer fod cymorth ariannol yn galluogi pobl i gymryd rhan yn fwy llawn mewn cymdeithas. Tynnodd eraill sylw at ddylanwad systemau ehangach, gan gynnwys:

- tai
- gwasanaethau iechyd
- gofal cymdeithasol

- trafnidiaeth
- cymorth cyflogaeth

Er bod cyfranwyr yn pwysleisio gwahanol agweddau ar gyfranogiad, roedd cytundeb eang bod cefnogi cyfranogiad yn ganlyniad pwysig i fudd-daliadau anabledd.

3.8 Cyd-ddylunio, llywodraethu a gweithredu

Dangosodd cyfraniadau yn gyson fod gan randdeiliaid ddiddordeb nid yn unig mewn sylwedd diwygiadau posibl, ond hefyd yn sut y byddai newid yn cael ei ddylunio, ei lywodraethu a'i weithredu.

Ar draws y sesiynau, pwysleisiodd cyfranwyr bwysigrwydd cynnwys pobl anabl a sefydliadau cynrychioliadol wrth ddatblygu diwygiadau yn y dyfodol.

Er bod cefnogaeth eang i ymgysylltu parhaus, mynegodd cyfranwyr farn wahanol ar sut y dylai cyfranogiad ystyrlon edrych. Pwysleisiodd rhai bwysigrwydd cyd-ddylunio, tra bod eraill yn canolbwyntio ar:

- profi a threialu newidiadau arfaethedig
- cynnal cyfranogiad trwy drefniadau gwerthuso a llywodraethu parhaus

Pwysleisiodd sawl cyfrannwr hefyd na ddylid barnu diwygiadau yn unig ar eu canlyniadau arfaethedig. Dadleuon nhw y byddai'r canlynol yn chwarae rhan sylweddol wrth benderfynu a oedd amcanion diwygio yn cael eu gwireddu yn ymarferol:

- gweithredu
- dylunio gwasanaeth
- prosesau gweithredol
- trefniadau atebolrwydd

Tynnodd cyfranwyr sylw ymhellach at y risg o ganlyniadau anfwriadol, gan nodi efallai na fydd diwygiadau a ystyrir yn gadarnhaol mewn egwyddor yn cyflenwi eu nodau arfaethedig os nad yw'r canlynol yn cael eu hystyried yn ofalus:

- gweithredu
  cyllid
- llywodraethu
- trefniadau cyflenwi

3.9 Ystyriaethau traws-system ac awdurdodaeth

Roedd trafodaethau yn aml yn tynnu sylw at y graddau y mae budd-daliadau anabledd yn rhyngweithio ag ystod eang o systemau a gwasanaethau eraill.

Cyfeiriodd cyfranwyr at ryngweithio â:

- gwasanaethau iechyd

- gofal cymdeithasol
- cymorth cyflogaeth
- tai
- trafnidiaeth
- gwasanaethau awdurdodau lleol
- systemau budd-daliadau datganoledig
- hawliau cysylltiedig a drosglwyddir yn awtomatig
- rhannau eraill o'r system nawdd cymdeithasol

Dadleuodd sawl cyfrannwr fod budd-daliadau anabledd yn cael eu defnyddio fwyfwy i wneud iawn am fylchau mewn gwasanaethau a mathau eraill o gymorth. Pwysleisiodd eraill bwysigrwydd deall sut y byddai unrhyw ddiwygiadau yn y dyfodol yn rhyngweithio â systemau ehangach cyn eu gweithredu.

Roedd ystyriaethau awdurdodaeth yn arbennig o amlwg mewn trafodaethau yn ymwneud â Chymru, Yr Alban a Gogledd Iwerddon. Tynnodd y cyfranwyr sylw at wahaniaethau mewn:

- amgylcheddau polisi
- trefniadau gweinyddol
- darparu gwasanaeth
- cyfrifoldebau datganoledig

3.10 Gallu darparwr, arbenigedd arbenigol a gallu cyflenwi

Ar draws y sesiynau, roedd cyfranwyr yn aml yn gwahaniaethu rhwng bwriad polisi a realiti ymarferol cyflenwi.

Codod y cyfranogwyr faterion sy'n ymwneud â:

- gallu asesu
- arbenigedd arbenigol
- cymhellion darparwyr
- cysondeb
- gallu sefydliadol

Canolbwyntiodd cyfranwyr ar wahanol agweddau ar allu. Pwysleisiodd rhai bwysigrwydd

- hyfforddi
- empathi
- dealltwriaeth gref o gyflyrau penodol a namau
- llywodraethu
- sicrhau ansawdd
- cymhellion
- cysondeb wrth wneud penderfyniadau

- yr angen am arbenigedd mewn perthynas â grwpiau hawlwyr penodol, gan gynnwys pobl fyddar a byddarddall

Codwyd cwestiynau ymarferol am gapasiti a chyflenwi hefyd. Nododd cyfranwyr yr her o gydbwyso gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar y person gyda'r angen i gyflwyno penderfyniadau amserol ar gyfer nifer fawr o hawlwyr. Cwestiynodd cyfranwyr eraill a ellid darparu dulliau cynyddol wedi'u personoli yn gyson ac yn gynnal dros amser.

Roedd llawer o gyfranwyr yn ystyried gallu a gweithredu yn hanfodol i lwyddiant unrhyw ddiwygiadau yn y dyfodol. Er bod cefnogaeth aml i welliannau arfaethedig mewn egwyddor, roedd hyn yn aml yn gysylltiedig â chwestiynau am:

- cyflenwi
- arbenigedd arbenigol
- cysondeb
- dichonoldeb gweithredol

4. Gwelliannau i'r budd-dal presennol

4.1 Adolygiadau, sefydlogrwydd dyfarniadau ac amgylchiadau newidiol

Trafodwyd adolygiadau ac ailasesiadau ar draws sawl sesiwn a chan ystod eang o gyfranwyr. Roedd trafodaethau yn aml yn gwahaniaethu rhwng 2 fater cysylltiedig ond ar wahân:

- lleihau adolygiadau diangen ar gyfer pobl y mae eu hamgylchiadau yn annhebygol o wella
- sicrhau bod pobl yn gallu ceisio ailasesiad yn hawdd pan fydd eu hanghenion yn newid

Er bod y materion hyn yn aml yn cael eu hystyried gyda'i gilydd, roedd cyfranwyr yn gyffredinol yn ystyried y ddau yr un mor bwysig.

Cododd cyfranwyr bryderon am y baich sy'n gysylltiedig ag adolygiadau dro ar ôl tro i bobl â chyflyrau gydol oes, blaengar neu fel arall sefydlog. Fodd bynnag, roedd y rhesymau dros y pryderon hynny yn amrywio.

Disgrifiodd sefydliadau cymdeithas sifil adolygiadau fel ffynhonnell straen, ansicrwydd a baich gweinyddol. Roedd sawl un yn cysylltu ailasesiadau dro ar ôl tro â phrofiadau negyddol o'r system, pryderon am golli cefnogaeth ac amharodrwydd i ymgysylltu â phrosesau asesu. Roedd DDPOs yn amlach yn fframio'r mater yn nhermau:

- ymddiriedaeth
- cymesuredd

- yr angen i gydnabod cyflyrau sefydlog neu flaengar yn briodol

Tynnodd academyddion sylw at bryder cysylltiedig: y gall ofn ailasesu atal rhai pobl rhag adrodd am ddirywiad yn eu cyflwr, hyd yn oed lle gall cefnogaeth ychwanegol fod yn gyfiawn.

Nid oedd cyfranwyr yn gyffredinol yn dadlau dros ddileu adolygiadau yn gyfan gwbl. Yn hytrach, canolbwyntiodd trafodaethau ar greu trefniadau mwy cymesur. Dadleuodd cyfranwyr y dylai symud tuag at adolygiadau ysgafnach fod yn cyd-fynd â llwybrau clir, hygyrch i bobl adrodd am newidiadau yn eu hamgylchiadau a cheisio ailasesiad lle bo hynny'n briodol. Er bod cyfranwyr wedi cyrraedd y sefyllfa hon o wahanol safbwyntiau, roedd cydnabyddiaeth ar y cyd y gall cyflyrau, anghenion cymorth ac amgylchiadau personol newid dros amser.

Ar draws y sesiynau, roedd cefnogaeth glir i leihau adolygiadau diangen lle maent yn cynnig gwerth cyfyngedig. Ar yr un pryd, pwysleisiodd cyfranwyr yn gyson y dylai unrhyw ddiwygiadau osgoi creu rhwystrau i bobl y mae eu hamgylchiadau'n newid ac a allai fod angen cymorth ychwanegol.

4.2 Ffurflenni, canllawiau, cyfathrebu a dealltwriaeth hawlwyr

Mae cyfraniadau yn dangos yn gyson y gall cyfathrebu, dealltwriaeth a'r gallu i lywio'r system ddylanwadu ar brofiadau hawlwyr. Yn aml, mae'r effaith yn ymestyn y tu hwnt i eiriad ffurflenni neu lythrennau unigol.

Ar draws y sesiynau, cododd cyfranwyr bryderon am:

- cyfathrebu
- terminoleg
- hygyrchedd gwybodaeth
- eglurder penderfyniadau
- a all hawlwyr ddeall beth sy'n ofynnol ganddynt trwy gydol y broses

Roedd y trafodaethau hyn yn cynnwys ystyriaeth uniongyrchol o ffurflenni a gohebiaeth, a phryderon ehangach yn ymwneud ag ymddiriedaeth, dealltwriaeth a thryloywder.

Roedd Sefydliadau Pobl Anabl a Redir gan Bobl Anabl (DDPOs) yn aml yn canolbwyntio ar a yw ffurflenni a chanllawiau presennol yn galluogi pobl i egluro eu hamgylchiadau'n effeithiol. Dadleuodd nifer fod y dulliau presennol yn gallu ei gwneud yn anodd disgrifio:

- cyflyrau amrywiol
- effeithiau cronnus
- y rhwystrau ehangach y mae pobl yn eu hwynebu yn eu bywydau bob dydd

Cododd sefydliadau cymdeithas sifil bryderon tebyg, gan eu cysylltu â phrofiadau hawlwyr ymarferol, gan gynnwys:

- gorbryder
- camddealltwriaeth
- anawsterau sy'n dangos effaith cyflwr

Tynnodd rhai cyfranogwyr sylw at enghreifftiau o gyfathrebiadau adolygu sy'n cyrraedd yn annisgwyl a phryderon nad oedd pobl yn cael eu cefnogi'n ddigonol i ddeall goblygiadau penderfyniadau neu newidiadau i hawliau.

Atgyfnerthodd rhai cyfranogwyr bwysigrwydd hygyrchedd, gan ddadlau er enghraifft y dylai hygyrchedd gynnwys cyfathrebu mewn fformatau sy'n gweithio i bobl fyddar a byddar-ddall. Pwysleisio nad yw gwybodaeth o reidrwydd yn hygyrch dim ond oherwydd ei bod wedi'i chyfieithu o'r Saesneg ysgrifenedig. Er bod llawer o gyfranwyr yn cefnogi gwelliannau i gyfathrebu, awgrymodd trafodaethau ar draws y sesiynau na fyddai newidiadau cyfathrebu ar eu pennau eu hunain yn mynd i'r afael â phryderon ehangach. Roedd cyfranwyr yn aml yn cysylltu cyfathrebu â chwestiynau ehangach o:

- ymddiriedaeth
- tryloywder
- gwneud penderfyniadau
- sut mae pobl yn cael eu trin trwy gydol y broses

Roedd cyfathrebu yn aml yn cael eu hystyried fel un rhan o her profiad hawliwr ehangach yn hytrach nag ateb ynddynt eu hunain.

4.3 Addasiadau rhesymol, eiriolaeth a chymorth ychwanegol

Ar draws y sesiynau, trafododd cyfranwyr bwysigrwydd addasiadau rhesymol, eiriolaeth a chymorth personol.

Mynegwyd cefnogaeth i welliannau yn y meysydd hyn gan ystod amrywiol o gyfranwyr. Er bod cyfranwyr yn aml yn cefnogi amcanion cyffredinol tebyg, maent yn aml yn cyrraedd y safbwyntiau hynny o wahanol safbwyntiau.

Roedd DDPOs yn aml yn fframio addasiadau rhesymol fel mater hygyrchedd sylfaenol. Pwysleisiodd bwysigrwydd y canlynol:

- cymorth cyfathrebu
- hyblygrwydd mewn dylunio prosesau
- cydnabod ystod eang o anghenion hawlwyr

Roedd sefydliadau cymdeithas sifil yn aml yn canolbwyntio ar:

- rhwystrau ymarferol a all godi yn ystod ceisiadau
- asesiadau ac adolygiadau
- dadlau y dylid ymgorffori addasiadau trwy gydol taith yr hawlydd yn hytrach na'u trin fel ymyriadau ynysig

Cynhyrchodd eiriolaeth drafodaeth arbennig o helaeth. Disgrifiodd sefydliadau cymdeithas sifil eiriolaeth yn aml fel ffordd o helpu pobl:

- llywio system gymhleth
- cymorth mynediad
- cyfathrebu tystiolaeth yn effeithiol

Cyfranwyr eraill fframio eiriolaeth fel ffordd o fynd i'r afael ag anghydraddoldebau o ran:

- hyder
- adnoddau
- y gallu i ymgysylltu â phrosesau tystiolaeth

Ar draws sawl sesiwn, dadleuodd cyfranwyr y gall canlyniadau gael eu dylanwadu gan a yw pobl yn gallu cael mynediad at gymorth gwybodus a dibynadwy. O ganlyniad, roedd rhai yn gweld eiriolaeth fel mecanwaith pwysig ar gyfer hyrwyddo tegwch yn hytrach na dim ond gwasanaeth ychwanegol.

Roedd rhai cyfranwyr yn gwahaniaethu rhwng y ddarpariaeth gymorth bresennol ac eiriolaeth annibynnol, gan dynnu sylw at ystyriaethau ymarferol sy'n ymwneud â darparu gwasanaethau, cysondeb a'r gallu i ehangu'r ddarpariaeth.

Roedd llawer o gyfranwyr yn cefnogi darpariaeth gryfach o addasiadau rhesymol, eiriolaeth a chymorth wedi'i bersonoli. Roedd trafodaethau hefyd yn tynnu sylw at gwestiynau ynghylch:

- argaeledd
- annibyniaeth
- arbenigedd arbenigol
- cwmpas
- cyllid
- gweithredu

Er bod cryn gefnogaeth i'r cyfeiriad teithio cyffredinol, mynegodd cyfranwyr ystod o safbwyntiau ar sut y dylid cyflenwi'r newidiadau hyn yn ymarferol.

4.4 Dulliau asesu, cyflyrau amrywiol a swyddogaeth y byd go iawn

Ar draws y sesiynau, themâu cysylltiedig agos oedd:

- dulliau asesu
- cyflyrau amrywiol
- effaith anabledd a chyflyrau iechyd ar fywyd bob dydd

Cwestiynodd cyfranwyr a yw prosesau presennol yn dal yn ddigonol sut mae amgylchiadau pobl yn newid dros amser ac yn effeithio ar eu gallu i weithredu mewn lleoliadau go iawn.

Dadleuodd cyfranwyr yn aml y gall asesiadau roi gormod o bwyslais ar yr hyn y mae person yn gallu ei wneud ar un adeg mewn amser, yn hytrach nag ystyried:

- effeithiau cronnus
- blinder
- cyfnodau adfer
- amrywiadau mewn gweithrediad
- effeithiau ehangach byw gyda chyflwr

Er bod cyfranwyr yn aml yn dod i gasgliadau tebyg, gwnaethant hynny o wahanol safbwyntiau. Roedd sefydliadau cymdeithas sifil yn canolbwyntio'n gyffredin ar:

- profiadau hawlwyr
- goblygiadau ymarferol cyflyrau amrywiol

Pwysleisiodd DDPOs y canlynol:

- rhyngweithio rhwng cyflyrau iechyd, rhwystrau ac amgylchiadau cymdeithasol ehangach
- pryderon nad yw dulliau presennol bob amser yn adlewyrchu profiad byw

Tynnodd academyddion sylw at ymchwil sy'n tynnu sylw at bwysigrwydd tegwch, cysondeb a dealltwriaeth wrth lunio profiadau hawlwyr.

Pwysleisiodd cynrychiolwyr etholedig yn aml:

- Pwysigrwydd dulliau sy'n seiliedig ar drawma
- sicrhau bod y rhai sy'n gwneud penderfyniadau yn deall amgylchiadau nad ydynt efallai yn weladwy ar unwaith

Roedd cefnogaeth i fwy o hyblygrwydd mewn dulliau asesu hefyd yn thema dro ar ôl tro. Dadleuodd cyfranwyr ar draws y sesiynau y dylid cynnal dewis yr hawliwr ac na ddylid ystyried unrhyw fformat asesu unigol yn awtomatig fel y mwyaf dibynadwy. Roedd hyn yn arbennig o amlwg mewn trafodaethau am asesiadau o bell, papur ac wyneb yn wyneb. Er bod rhai cyfranwyr yn cefnogi ehangu mynediad at asesiadau wyneb yn wyneb, rhybuddiodd eraill rhag creu rhagdybiaethau bod un fformat yn gynhenid yn fwy credadwy nag un arall. Pwysleisiodd llawer y bydd y dull mwyaf priodol yn dibynnu ar amgylchiadau unigol.

Nododd cyfranwyr hefyd nifer o heriau ymarferol. Codwyd cwestiynau ynglŷn â sut y:

- byddai pobl yn cael eu dyrannu i wahanol lwybrau
- gellid cynnal cysondeb rhwng aseswyr
- gellid cyflwyno dulliau mwy personol yn ymarferol

Roedd llawer o gyfranwyr yn cefnogi newidiadau gyda'r nod o wella sut mae cyflyrau amrywiol, effeithiau cronnus a gweithrediad o ddydd i ddydd yn cael eu hadlewyrchu mewn asesiadau. Pwysleisiodd hefyd yn gyson y dylai unrhyw ddiwygiadau:

- cynnal tryloywder
- cynnal cysondeb
- cynnal dewis yr hawlydd
- parhau i fod yn ymarferol i gyflawni

4.5 Casglu tystiolaeth, pwysoli ac ansawdd penderfyniadau

Ar draws y sesiynau, roedd cyfranwyr yn aml yn trafod sut mae tystiolaeth yn cael ei chasglu, ei hystyried a'i defnyddio wrth wneud penderfyniadau. Roedd y trafodaethau hyn yn gysylltiedig yn agos â themâu ehangach sy'n ymwneud â:

- ymddiriedaeth
- ansawdd penderfyniad
- adolygiadau
- apeliadau
- profiad yr hawlydd

Dadleuodd cyfranwyr y gallai gwelliannau i brosesau tystiolaeth helpu i gyflawni canlyniadau gwell i hawlwyr.

Roedd sefydliadau cymdeithas sifil yn aml yn canolbwyntio ar sefyllfaoedd lle roedd hawlwyr yn teimlo nad oedd tystiolaeth berthnasol wedi'i hystyried yn ddigonol. Dadleuodd sawl un y gall y system bresennol roi beichiau tystiolaeth diangen ar unigolion. Dadleuwyd hefyd y dylid rhannu cyfrifoldeb am gael ac ystyried gwybodaeth yn fwy effeithiol ar draws y system. Yn aml, roedd DDPOs yn cysylltu materion tystiolaeth â phryderon ehangach ynghylch:

- tryloywder
- atebolrwydd
- hyder wrth wneud penderfyniadau

Cododd academyddion a melinau trafod gwestiynau cysylltiedig am:

- ansawdd tystiolaeth
- cysondeb
- ymarferoldeb gweinyddol

Roedd mater ailadroddus yn ymwneud â'r cydbwysedd rhwng defnyddio ystod ehangach o wybodaeth a chynnal cysondeb wrth wneud penderfyniadau. Roedd llawer o gyfranwyr yn cefnogi mwy o ddefnydd o:

- tystiolaeth bresennol
- gwybodaeth sydd eisoes yn cael ei chadw gan wasanaethau cyhoeddus
- mewnwelediadau gan bobl sy'n adnabod amgylchiadau hawlydd yn dda

Ar yr un pryd, tynnodd cyfranwyr sylw at heriau sy'n ymwneud â:

- pwysoli tystiolaeth
- gwybodaeth sy'n gwrthdaro
- llywodraethu
- tegwch

Nododd cyfranwyr y gall mwy o ddibyniaeth ar dystiolaeth greu anghydraddoldebau anfwriadol lle mae rhai grwpiau yn cael gwell mynediad at:

- diagnosisau
- gwasanaethau arbenigol
- dogfennaeth ategol

Codwyd pryderon tebyg gan sefydliadau cymdeithas sifil a chyrff cynghori rhanddeiliaid anabledd, a amlygodd y gallai rhai cyflyrau:

- wedi'i ddogfennu'n wael
- wedi'i gofnodi'n anghyson
- yn gysylltiedig â rhwystrau i gael mynediad at ofal iechyd a chymorth

Roedd llawer o gyfranwyr yn cefnogi gwelliannau i'r ffordd y mae gwybodaeth yn cael ei chasglu, ei hystyried a'i chymhwyso o fewn y system. Mae'r trafodaethau hyn yn tynnu sylw at y cysylltiad rhwng:

- prosesau tystiolaeth
- atebolrwydd
- cysondeb
- hyder wrth wneud penderfyniadau

4.6 Cywiro, ailystyriaethau gorfodol a dysgu apeliadau

Ar draws y sesiynau, trafododd cyfranwyr sut:

- penderfyniadau'n cael eu hadolygu
- mae camgymeriadau yn cael eu nodi a'u cywiro
- gall y system ddysgu a gwella dros amser

I lawer o gyfranwyr, y prif bryder oedd nid yn unig bodolaeth mecanweithiau i herio penderfyniadau, ond yr hyn y mae canlyniadau'r heriau hynny yn ei ddatgelu am berfformiad y system ehangach. Dadleuodd sawl un y dylid defnyddio apeliadau, ailystyriaethau a chywiriadau fel cyfleoedd i ddysgu a gwella, yn hytrach na chael eu hystyried yn unig fel datrys achosion unigol.

Mae sefydliadau cymdeithas sifil yn aml yn cysylltu'r mater hwn â chaledi hawlwyr, gan dynnu sylw at y straen y gall penderfyniadau anghywir ei roi ar unigolion a theuluoedd cyn i heriau gael eu datrys.

Dadleuodd sawl cyfrannwr y dylai ymdrechion gwella ganolbwyntio nid yn unig ar a yw prosesau wedi'u dilyn yn gywir, ond hefyd ar ddeall pam mae penderfyniadau yn cael eu dadlau neu eu diddymu yn ddiweddarach. Roedd trafodaethau hefyd yn rhoi pwyslais ar lywodraethu, goruchwylio a mecanweithiau ar gyfer dysgu sefydliadol.

Ar draws y trafodaethau, roedd diddordeb cyffredin mewn cryfhau gallu'r system i ddysgu o gamgymeriadau a gwella gwneud penderfyniadau. Roedd cyfranwyr yn gyffredinol yn canolbwyntio mwy ar yr egwyddorion a'r canlyniadau y dylid eu cyflenwi nag ar unrhyw fodel unigol ar gyfer gweithredu.

4.7 Gwasanaethau digidol, rhannu gwybodaeth a defnyddio data

Mynegodd cyfranwyr ddiddordeb sylweddol mewn sut y gallai gwasanaethau digidol a rhannu gwybodaeth well leihau baich hawlwyr a symleiddio rhyngweithio â'r system. Fodd bynnag, roedd cefnogaeth i'r dulliau hyn yn gyson ynghyd â phryderon ynglŷn:

- hygyrchedd
- cynhwysiant
- tryloywder
- rheolaeth dros wybodaeth bersonol

Ymdriniwyd â'r trafodaethau:

- gwasanaethau ar-lein
- pyrth hawlwyr
- ailddefnyddio gwybodaeth
- dulliau ehoi gwybod am unwaith
- trefniadau rhannu data ehangach

Nododd llawer o gyfranwyr leihau ailadrodd fel cyfle allweddol. Disgrifiodd cyfranogwyr geisiadau dro ar ôl tro am wybodaeth fel beichus a straen diangen i hawlwyr. Yn ogystal â cheisiadau dro ar ôl tro am wybodaeth sydd eisoes yn cael ei chadw gan gyrff cyhoeddus fel ffynhonnell gyffredin o rwystredigaeth a chefnogodd fwy o ailddefnyddio gwybodaeth lle bo hynny'n briodol.

Anaml y byddai'r gefnogaeth i wasanaethau digidol yn ddiamod. Cododd DDPOs gwestiynau yn gyson am:

- mynediad
- caniatâd
- preifatrwydd
- llywodraethu
- rheolaeth dros wybodaeth bersonol

Dadleuodd sawl cyfranwr y byddai mwy o rannu gwybodaeth yn gwella profiadau hawlwyr dim ond os gallai unigolion fod yn hyderus ynghylch sut y byddai eu gwybodaeth yn cael ei defnyddio a phwy fyddai'n gallu cael mynediad iddi.

Tynnodd cyfranwyr sylw hefyd at wahanol ystyriaethau hygyrchedd, er enghraifft y rhagdybiaeth ddiffygiol y bydd atebion digidol safonol yn gweithio yr un mor dda i bobl fyddar a byddarddall. Canolbwyntiodd cyfranwyr eraill ar anghenion:

- hawlwyr niwroamrywiol
- hawlwyr nad ydynt yn cyfathrebu ar lafar
- pobl a gefnogir drwy drefniadau penodedig

Rhybuddiodd rhai cyfranogwyr rhag cymryd yn ganiataol y bydd casglu a rhannu mwy o wybodaeth bob amser yn arwain at ganlyniadau gwell. Nodwyd y gallai rhai grwpiau wynebu rhwystrau sy'n ymwneud â:

- mynediad at ofal iechyd
- gwahaniaethau mewn arferion recordio
- amrywiaeth yn y ffordd y mae gwybodaeth yn cael ei chasglu a'i chynnal

O ganlyniad, roedd trafodaethau am ddefnyddio data yn aml yn gysylltiedig yn agos â chwestiynau ehangach:

- tegwch
- hyder
- ansawdd y wybodaeth sydd ar gael i gefnogi'r broses o wneud penderfyniadau

4.8 Mynd i'r ysbyty a rheolau gweithredol penodol eraill

Dim ond nifer fach o faterion sy'n ymwneud â'r system bresennol a gynhyrchodd drafodaeth fanwl ymhlith sawl grŵp o gyfranwyr. Roedd un o'r amlycaf yn ymwneud â'r rheol ysbyty 28 diwrnod a sut mae'n rhyngweithio â threfniadau cymorth ehangach.

Roedd sefydliadau cymdeithas sifil yn canolbwyntio'n gyffredin ar oblygiadau ymarferol mynd i'r ysbyty i hawlwyr a gofalwyr. Dadleuodd sawl un fod anghenion cymorth yn aml yn parhau yn ystod arhosiad yn yr ysbyty, yn enwedig lle mae aelodau o'r teulu neu ofalwyr yn parhau i gymryd rhan weithredol yn:

- darparu cymorth
- cydlynu gofal
- hwyluso cyfathrebu

Cododd cyfranwyr bryderon hefyd am y rhyngweithio rhwng budd-daliadau anabledd a threfniadau cymorth gofalwyr, gan awgrymu efallai na fydd y rheolau presennol yn adlewyrchu profiadau pobl yn llawn yn ystod cyfnodau estynedig yn yr ysbyty.

Tynnodd un grŵp sylw at ystyriaeth bellach, gan gysylltu'r rheol â chymorth symudedd a'r goblygiadau posibl i bobl sy'n dibynnu ar gerbydau wedi'u haddasu a threfniadau cymorth cysylltiedig. Roedd cyfranwyr hefyd yn cysylltu'r mater â phryderon ehangach am:

- gorbryder
- ansicrwydd
- y rhyngweithio rhwng budd-daliadau anabledd a systemau cymorth eraill

Roedd gan gyfranwyr a drafododd y rheol ysbyty 28 diwrnod ddiddordeb cyffredinol mewn a ellid gwella ei weithrediad. Roedd eu sylwadau hefyd yn tynnu sylw at ystyriaethau ehangach sy'n ymwneud â:

- gofalwyr
- costau parhaus sy'n gysylltiedig ag anabledd
- cymorth symudedd
- y rhyngweithio rhwng gwahanol fathau o gymorth

4.9 Gallu gweithredu, atebolrwydd a phrydlondeb

Canfyddiad ailadroddus oedd bod cyfranwyr yn aml yn barnu cynigion nid yn unig yn ôl eu canlyniadau arfaethedig, ond hefyd yn ôl pa mor effeithiol y gellid eu cyflenwi yn ymarferol. Er bod cyfranwyr yn aml yn canolbwyntio ar wahanol faterion, pwysleisiodd llawer bwysigrwydd sicrhau y gellid gweithredu diwygiadau arfaethedig yn gyson ac yn gynaliadwy.

Roedd sefydliadau cymdeithas sifil yn aml yn canolbwyntio ar a fyddai newidiadau arfaethedig yn arwain at welliannau diriaethol ym mhrofiadau hawlwyr. Dadleuodd sawl un nad oedd diwygiadau blaenorol bob amser wedi trosi i arfer cyson ac yn cwestiynu sut y byddai newidiadau arfaethedig yn gweithredu yn ymarferol. Mae DDPOs yn aml yn cysylltu pryderon gweithredu â:

- ymddiriedaeth
- atebolrwydd
- sicrhau ansawdd
- hyder yn y system

Canolbwyntiodd cyfranwyr eraill ar:

- y gallu i weithredu ar raddfa ehangach
- cymhellion
- dichonoldeb
- y risg o ganlyniadau anfwriadol

Roedd gallu o fewn gwasanaethau asesu a gwneud penderfyniadau yn faes trafod rheolaidd. Cododd cyfranwyr faterion sy'n ymwneud â:

- hyfforddi

- gwybodaeth arbenigol
- diwylliant sefydliadol
- cymhellion
- sicrhau ansawdd
- cysondeb

Roedd amseroldeb yn ystyriaeth bwysig arall. Roedd cyfranwyr yn cefnogi mwy o bersonoli a mwy o gefnogaeth ond rhybuddiodd na ddylai diwygiadau gyflwyno oedi diangen neu greu beichiau gweinyddol ychwanegol sy'n effeithio ar ddarparu gwasanaethau cyffredinol. Codwyd pryderon tebyg mewn trafodaethau am:

- casglu tystiolaeth
- eiriolaeth
- dylunio llwybr
- dulliau mwy personol o gymorth

Tynnodd cyfranogwyr sylw hefyd at yr angen am arbenigedd penodol o fewn trefniadau cyflenwi, er enghraifft dadleuwyd y dylid ymgorffori gwybodaeth am anghenion pobl fyddar a byddar ddall trwy gydol darparu gwasanaethau yn hytrach nag ychwanegu fel ystyriaeth atodol.

Roedd llawer o gyfranwyr yn gweld gallu gweithredu yn anwahanadwy o ddylunio polisi.

4.10 Tystiolaeth budd-daliadau cyfredol yn y rownd

Roedd cyfraniadau sy'n ymwneud â gwelliannau i'r system bresennol yn gyffredinol yn canolbwyntio ar wneud prosesau:

- haws i'w lywio
- mwy Hygyrch
- mwy tryloyw
- yn fwy ymatebol i amgylchiadau unigol

Er bod cyfranwyr wedi mynegi ystod o safbwyntiau ar sut y dylid cyflenwi gwelliannau mewn meysydd penodol, daeth sawl thema gyffredin i'r amlwg. Roedd y rhain yn cynnwys:

- lleihau baich y gellir ei osgoi
- cynyddu hyder mewn penderfyniadau
- gwella hygyrchedd
- sicrhau bod cyflenwi o ddydd i ddydd yn adlewyrchu egwyddorion tegwch, urddas, cysondeb a thryloywder

Roedd safbwyntiau yn aml yn llai alinio pan drodd trafodaethau at weithredu. Cododd cyfranwyr amrywiaeth o safbwyntiau ar:

- dyluniad asesu

- prosesau tystiolaeth
- modelau darparu gwasanaeth
- trefniadau gweithredol

5. Budd-dal diwygiedig

5.1 Pwrpas, byw'n annibynnol, urddas, dewis a rheolaeth

Roedd cyfraniadau ar bwrpas cyffredinol budd-dal diwygiedig ymhlith y pynciau a drafodwyd fwyaf yn y sesiynau. Roedd y cyfraniadau hyn wedi'u cysylltu'n agos ag egwyddorion megis:

- byw'n annibynnol
- cymorth sy'n canolbwyntio ar y person
- ymddiriedaeth
- urddas
- mwy o ddewis a rheolaeth

Roedd cyfraniadau'n tynnu sylw at bwysigrwydd y canlynol:

- byw'n annibynnol
- urddas
- dewis
- rheolaeth

Mae rhai cyfranogwyr yn eu fframio fel hawliau a ddylai fod yn sail i ddyluniad y system, tra bod eraill yn pwysleisio:

- cyfranogiad
- ymreolaeth ymarferol
- diogelwch ariannol
- y profiad o ddydd i ddydd o wneud cais am cymorth

Mae DDPOs yn aml yn disgrifio byw'n annibynnol fel cysyniad sy'n seiliedig ar hawliau, gan ddadlau y dylai cymorth alluogi pobl anabl i gyfarwyddo eu bywydau eu hunain yn hytrach nag addasu i ofynion y system.

Roedd sefydliadau cymdeithas sifil yn aml yn canolbwyntio ar rôl ymarferol cymorth wrth alluogi:

- cyfranogiad
- ymreolaeth
- diogelwch ariannol
- gwneud penderfyniadau bob dydd

Roedd cyfranwyr academaidd yn aml yn cysylltu urddas a dewis â thegwch, ymddiriedaeth a phrofiad yr hawlydd.

Thema ailadroddus oedd y pryder y gallai diwygiadau sy'n ymddangos yn debyg mewn egwyddor arwain at brofiadau gwahanol iawn yn ymarferol, yn dibynnu ar ba raddau y mae unigolion yn cadw ymreolaeth wirioneddol. Mae sawl cyfranogwr yn gwahaniaethu rhwng diwygiadau sy'n ehangu dewis a'r rhai sy'n pennu sut y dylid defnyddio cefnogaeth. Roedd y gwahaniaeth hwn yn arbennig o amlwg mewn trafodaethau am wasanaethau, pecynnau cymorth a dyluniad budd-daliadau yn y dyfodol.

Er bod cefnogaeth sylweddol i egwyddorion sy'n ymwneud ag urddas, dewis a rheolaeth, nid oedd cyfranwyr yn cynnig un dull cytunedig o sut y dylid rhoi'r egwyddorion hyn ar waith. Felly, mae cyfraniadau yn cefnogi'r egwyddorion hyn ar lefel uchel, tra'n gadael cwestiynau sylweddol am weithredu heb eu datrys.

5.2 Cyfranogiad a chyfle

Roedd cyfraniadau sy'n ymwneud â chyfranogiad yn gysylltiedig yn bennaf â'r egwyddor hon ac roeddent yn gysylltiedig yn agos â thrafodaethau ehangach am:

- byw'n annibynnol
- cynhwysiant cymdeithasol
- bywyd cymunedol
- cyflogaeth

Roedd cyfranwyr yn cefnogi cyfranogiad fel canlyniad pwysig o fudd diwygiedig. Fodd bynnag, dangosodd y sesiynau fod cyfranogiad yn cael ei ddeall mewn gwahanol ffyrdd gan wahanol gyfranwyr.

Tynnodd y cyfranogwyr sylw at ddealltwriaeth eang o gyfranogiad a oedd yn ymestyn y tu hwnt i gyflogaeth â thâl, gan gynnwys:

- gwirfoddoli
- cyfrifoldebau gofalu
- ymwneud â chymunedau lleol
- dysgu
- ymgysylltu cymdeithasol

Dadleuodd sawl cyfrannwr y dylai budd-daliadau anabledd gefnogi cyfleoedd i gymryd rhan tra'n parhau i fod yn wahanol i amodolrwydd.

Mae cyfraniadau gan sefydliadau cymdeithas sifil yn aml yn tynnu sylw at rwystrau sy'n eistedd y tu hwnt i'r system fudd-daliadau ei hun. Cyfranogwyr nododd y canlynol fel ffactorau arwyddocaol sy'n dylanwadu ar gyfranogiad:

- tai
- trafnidiaeth
- arferion y farchnad lafur
- gwasanaethau iechyd
- gofal cymdeithasol

- problemau hygyrchedd ehangach

O ganlyniad, dadleuodd llawer er y gallai budd-dal diwygiedig gefnogi cyfranogiad, ni fyddai'n ei hun yn dileu'r holl rwystrau y mae pobl yn eu hwynebu.

Yn gyffredinol, roedd cefnogaeth sylweddol i'r egwyddor y dylai budd-dal diwygiedig helpu i alluogi cyfranogiad a chyfleoedd. Fodd bynnag, roedd y gefnogaeth hon yn gyffredinol yn ddibynnol ar gyfranogiad yn cael ei ddeall mewn ystyr eang a gwirfoddol.

5.3 Costau ychwanegol ac nid profion modd

Codwyd cyfraniadau sy'n ymwneud â chostau ychwanegol anabledd a natur cymorth heb ei brawf yn gyson trwy gydol y sesiynau.

Pwysleisiodd cyfranwyr o ystod eang o gefndiroedd bwysigrwydd parhaus cydnabod y costau ychwanegol sy'n gysylltiedig ag anabledd a chyflyrau iechyd hirdymor.

Mae sefydliadau cymdeithas sifil yn aml yn tynnu sylw at y costau ymarferol a all godi ar draws sawl agwedd ar fywyd bob dydd, gan gynnwys:

- trafnidiaeth
- cyfathrebu
- offer
- cefnydd ynni
- trefniadau cymorth
- cyfranogiad

Mae cyfranwyr academaidd yn aml yn cysylltu costau ychwanegol â materion ehangach fel:

- tlodi
- cynhwysiant cymdeithasol
- gwytnwch ariannol

Roedd cyfranwyr yn cefnogi dull nad yw'n profi modd. Dadleuodd llawer y gall costau sy'n gysylltiedig ag anabledd godi waeth beth fo'u hincwm, tra'n dal barn wahanol ar sut y dylid cydnabod neu asesu'r costau hynny.

Nid oedd cyfraniadau yn pwyntio at un dull cytunedig ar sut y dylid adlewyrchu costau ychwanegol wrth ddylunio system yn y dyfodol. Mynegodd sawl cyfrannwr bryder y gallai ymdrechion i ddiffinio costau yn fwy penodol allai:

- hawliau i gymorth yn anfwriadol
- methu â chofnodi effeithiau llai gweladwy
- creu beichiau gweinyddol ychwanegol

O ganlyniad, nid oedd cefnogaeth i gydnabod costau ychwanegol o reidrwydd yn trosi i gefnogaeth ar gyfer pob dull posibl o asesu neu gategoreiddio'r costau hynny.

Ar y cyfan, dangosodd cyfraniadau gefnogaeth gref i'r egwyddor y dylai budd-dal diwygiedig barhau i gydnabod costau sy'n gysylltiedig ag anabledd a pharhau i beidio â phrofi modd. Roedd barn yn fwy amrywiol ar sut y dylid gweithredu'r egwyddorion hyn yn ymarferol.

5.4 Arian parod fel sylfaen a rôl gwasanaethau

Roedd y berthynas rhwng cymorth ariannol a gwasanaethau yn un o'r meysydd a drafodwyd amlaf o ddylunio buddion yn y dyfodol ar draws y sesiynau. Roedd trafodaethau yn y maes hwn yn adlewyrchu egwyddorion sy'n ymwneud â:

- diwallu anghenion sy'n gysylltiedig ag anabledd
- dewis a rheolaeth
- rôl bosibl cymorth a gwasanaethau ehangach

Roedd cyfranwyr yn cefnogi'n gyson gadw taliadau arian parod fel elfen graidd o gymorth sy'n gysylltiedig ag anabledd. Roedd barn yn wahanol ynghylch a ddylai gwasanaethau neu fathau eraill o gymorth nad yw'n arian parod hefyd chwarae rôl ochr yn ochr â chymorth ariannol.

DDPOs oedd y mwyaf gofalus yn gyffredinol ynglŷn ag unrhyw symudiad i ffwrdd o gymorth sy'n seiliedig ar arian parod. Mae llawer yn dadlau bod cymorth ariannol uniongyrchol yn parhau i fod yn bwysig oherwydd ei fod yn caniatáu i bobl anabl ymateb i amgylchiadau unigol ac anghenion sy'n newid. Mynegodd sawl cyfrannwr bryder y gallai dulliau seiliedig ar wasanaethau wedi'u cynllunio'n wael leihau hyblygrwydd.

Mae sefydliadau cymdeithas sifil yn aml yn dod i gasgliadau tebyg. Tynnu sylw at y gall costau sy'n gysylltiedig ag anabledd amrywio'n sylweddol rhwng unigolion, gan ddadlau bod hyblygrwydd ariannol yn parhau i fod yn bwysig oherwydd na ellir rhagweld neu ddiffinio anghenion cymorth bob amser. Mynegodd rhai cyfranwyr ddiddordeb mewn archwilio a allai'r canlynol ategu cymorth ariannol mewn rhai amgylchiadau:

- gwasanaethau ychwanegol
- darparu offer
- modelau cyflenwi amgen

Fodd bynnag, lle nodwyd buddion posibl, roedd cymorth fel arfer yn amodol yn hytrach nag yn ddiamod. Pwysleisiodd cyfranwyr yn aml y dylai unrhyw wasanaethau fod:

- gwirfoddol
- darparu budd clir i unigolion
- ategu yn hytrach na disodli cymorth arian parod

Ar y cyfan, roedd cyfraniadau yn tynnu sylw at densiwn clir mewn perthynas â dewisiadau dylunio yn y dyfodol. Er bod cytundeb eang y dylai cymorth helpu i fynd

i'r afael ag anghenion sy'n gysylltiedig ag anabledd, roedd safbwyntiau yn wahanol ar y ffordd fwyaf effeithiol o ddarparu'r gefnogaeth honno. Roedd cyfraniadau'n fwy cyson yn cefnogi cadw arian parod fel sylfaen y system nag unrhyw fodel penodol sy'n seiliedig ar wasanaethau. Roedd diddordeb mewn gwasanaethau ychwanegol yn gyffredinol yn dibynnu arnynt:

- gwirfoddol
- hygyrchol
- buddiol i hawlwyr
- wedi'i weithredu ochr yn ochr, yn hytrach nag yn lle cymorth arian parod

5.5 Prosesau teg, person-ganolog a chefnogol

Mae cyfraniadau sy'n ymwneud â thegwch, cefnogaeth sy'n canolbwyntio ar y person ac ymateboldeb yn dadlau yn gyson dros brofi system yn y dyfodol fel teg, dealladwy, cefnogol ac ymatebol i amgylchiadau unigol. Yn hytrach nag fel proses weinyddol safonol.

Ar draws y sesiynau, roedd cyfranwyr yn aml yn dadlau y dylai budd-dal diwygiedig addasu i'r unigolyn yn hytrach na gofyn i unigolion addasu i'r system. Mae cyfranwyr yn aml yn rhoi ystyron gwahanol i'r amcan hwn.

Pwysleisiodd DDPOs yn gyffredin:

- dyluniad sy'n canolbwyntio ar y person
- cydnabod amgylchiadau unigol
- mwy o ymateb i rwystrau cymdeithasol ac amgylcheddol

Roedd sefydliadau cymdeithas sifil yn aml yn canolbwyntio ar:

- y profiad ymarferol o hawlio cymorth
- yr angen am brosesau sy'n lleihau straen a dryswch
- yr angen i ddarparu gwybodaeth dro ar ôl tro

Roedd cyfranwyr academaidd yn aml yn cysylltu dulliau person-ganolog â chanfyddiadau o degwch, ymddiriedaeth a hyder yn y system.

Dangosodd cyfraniadau gefnogaeth sylweddol i'r egwyddor y dylai trefniadau yn y dyfodol fod yn fwy person-ganolog. Fodd bynnag, rhoddodd cyfranwyr cyflyrau gwahanol i'r gefnogaeth honno. Pwysleisiodd sawl un bwysigrwydd

- hyblygrwydd a dewis unigol,
- cynnal cysondeb ac osgoi creu cymhlethdod ychwanegol.
- darparu cymorth personol iawn wrth gynnal cysondeb gweithredol a gwneud penderfyniadau amserol.

Yn gyffredinol, roedd cyfraniadau yn cefnogi'r egwyddor eang o ddull mwy person-ganolog. Codwyd cwestiynau ynghylch sut y dylid cydbwyso hyblygrwydd, tegwch,

cysondeb ac ymarferoldeb gweithredol wrth ddylunio a chyflawni system yn y dyfodol.

5.6 Llwybrau asesu, hyblygrwydd ac amgylchiadau unigol

Codwyd cyfraniadau sy'n ymwneud â gwahanol lwybrau trwy'r system a'r graddau y dylai prosesau adlewyrchu amgylchiadau unigol yn gyffredin mewn trafodaethau am ddyluniad budd-daliadau yn y dyfodol.

Roedd llawer o gyfranwyr yn cefnogi'r egwyddor y gellid teilwra trefniadau yn y dyfodol i adlewyrchu gwahanol amgylchiadau ac anghenion. Fodd bynnag, roedd y gefnogaeth hon fel arfer yn amodol yn hytrach nag yn ddiamod.

Trafododd sawl cyfrannwr ddulliau gwahaniaethol mewn rhyw ffurf. Roedd cefnogaeth yn aml yn seiliedig ar y farn:

- nid oes gan bobl anabl yr un profiadau neu anghenion cymorth yr un fath
- gall rhai grwpiau elwa o wahanol fathau o ryngweithio â'r system

Ar yr un pryd, roedd cyfranwyr yn aml yn tynnu sylw at risgiau posibl sy'n gysylltiedig â'r dull hwn. Er enghraifft, y risg y gallai pobl ag amgylchiadau tebyg gael triniaeth wahanol yn dibynnu ar sut maent yn cael eu cyfeirio trwy'r system. Neu efallai na fydd dulliau sy'n seiliedig ar gategorïau nam yn adlewyrchu cyflyrau lluosog neu amgylchiadau mwy cymhleth yn ddigonol.

Yn gyffredinol, roedd cyfraniadau yn nodi cefnogaeth eang i ddulliau mwy teilwra a hyblyg lle gallai'r rhain leihau'r baich a gwella profiad yr hawlydd. Nododd cyfranwyr hefyd risgiau posibl sy'n ymwneud â chysondeb, tegwch a gwneud penderfyniadau, y byddai angen mynd i'r afael yn ofalus â nhw wrth ddylunio unrhyw system yn y dyfodol.

5.7 Amrywiad, effaith gronnol a swyddogaeth gynaliadwy

Roedd amrywiad ac effaith gronnol yn themâu ailadroddus trwy gydol y sesiynau. Cwestiynodd cyfranwyr yn gyson a ellir deall anabledd a chyflyrau iechyd yn gywir trwy arsylwadau a wnaed ar un adeg mewn amser.

Er bod cefnogaeth eang i fwy o gydnabyddiaeth o amrywiad ac effaith gronnus, roedd cyfranwyr yn aml yn canolbwyntio ar wahanol agweddau ar y mater.

Tynnodd cyfranwyr sylw yn aml at effeithiau:

- blinder
- poen
- cyfnodau adfer
- newidiadau yng nghyflwr person dros amser

Yn ogystal, trafodwyd y canlynol yn gyffredin:

- effeithiau cronnus

- rhwystrau amgylcheddol
- y rhyngweithio rhwng cyflyrau lluosog

Roedd cyfraniadau eraill yn canolbwyntio ar:

- arferion asesu
- pwysigrwydd barn broffesiynol
- yr angen i ddatblygu dealltwriaeth llawnach o amgylchiadau unigol

Dadleuodd sawl cyfrannwr y dylai trefniadau yn y dyfodol roi mwy o bwyslais ar yr hyn y gall pobl ei wneud yn barhaus, yn hytrach na chanolbwyntio ar enghreifftiau ynysig o allu. Ar yr un pryd, roedd cyfranwyr yn cydnabod yr heriau ymarferol sy'n gysylltiedig. Codwyd cwestiynau am:

- cysondeb
- gofynion gwybodaeth
- canllawiau
- gallu asesywr
- sut y gellid adlewyrchu amrywiad ac effaith gronnol o fewn prosesau gwneud penderfyniadau

Yn gyffredinol, dangosodd cyfraniadau gefnogaeth gref i'r egwyddor y dylid cydnabod amrywiad ac effaith gronnol yn fwy effeithiol o fewn y system. Roedd llawer llai o gytundeb ar y mecanweithiau penodol y dylid cyflenwi hyn yn ymarferol.

5.8 Pensaernïaeth tystiolaeth a "rhoi gwybod i ni ar unwaith"

Cynhyrchodd cyfraniadau sy'n ymwneud â rhannu gwybodaeth, y defnydd o wybodaeth bresennol a rhyngweithiadau rhwng hawlwyr a'r llywodraeth drafodaeth helaeth trwy gydol y sesiynau.

Thema ailadroddus oedd y baich a grëwyd pan ofynnir i unigolion ddarparu gwybodaeth a allai fod eisoes yn cael ei chadw mewn mannau eraill. Nododd sawl cyfrannwr fanteision posibl wrth leihau dyblygu a gwneud defnydd mwy effeithiol o wybodaeth bresennol.

Mynegodd rhai cyfranogwyr gefnogaeth arbennig o gryf i leihau ceisiadau dro ar ôl tro am wybodaeth sydd eisoes ar gael yn y system, gan dynnu sylw at y potensial i leihau baich hawlwyr a gwella effeithlonrwydd gweinyddol.

Codwyd pryderon am wybodaeth sy'n dod yn hen neu'n anghywir dros amser. Roedd DDPOs yn aml yn tynnu sylw at faterion sy'n ymwneud â:

- llywodraethu
- perchnogaeth
- mynediad
- caniatâd
- tryloywder

Dadleuodd rhai cyfranwyr hefyd y gallai mwy o ddibyniaeth ar wybodaeth bresennol anfantais i bobl y mae eu cofnodion yn:

- anghyflawn
- anghyson
- yr effeithir arnynt gan rwystrau i gael mynediad at gymorth, gofal iechyd neu ddiagnosis

Canolbwyntiodd cyfranwyr eraill yn bennaf ar rannu data, gan dynnu sylw at fethiant dro ar ôl tro systemau presennol i wneud defnydd effeithiol o wybodaeth a oedd eisoes wedi'i darparu. Mae hyn yn dangos sut roedd cyfranwyr yn aml yn cefnogi'r amcan ehangach o leihau ailadrodd tra'n wahanol yn eu hasesiad o'r prif rwystrau i'w gyflawni.

Yn gyffredinol, roedd cyfraniadau yn nodi cefnogaeth eang i leihau dyblygu a baich gweinyddol trwy well defnydd o'r wybodaeth bresennol. Yn gyffredinol, gosododd cyfranwyr cyflyrau pwysig sy'n ymwneud â:

- cydsyniad
- llywodraethu
- tryloywder
- hygyrchedd
- y gallu i gywiro gwybodaeth
- cynnal ymddiriedaeth yn y system

5.9 Eiriolaeth, addasiadau rhesymol a chefnogaeth arbenigol

Dangosodd cyfraniadau sy'n ymwneud ag eiriolaeth, addasiadau rhesymol a chymorth arbenigol fod llawer o gyfranwyr yn ystyried y rhain fel nodweddion annatod o system fudd-daliadau diwygiedig, yn hytrach nag fel gwasanaethau ychwanegol neu ddewisol.

Ar draws y sesiynau, dadleuodd cyfranwyr yn aml fod mynediad teg yn dibynnu nid yn unig ar reolau hawl, ond hefyd ar a yw pobl yn gallu deall, llywio a chymryd rhan yn y broses ar sail gyfartal.

Dangosodd cyfranwyr y gefnogaeth gryfaf i'r egwyddor y dylai cymorth fod ar gael trwy gydol taith yr hawlydd, yn hytrach na bod wedi'i gyfyngu i gamau penodol o'r broses. Fodd bynnag, esboniodd cyfranwyr yr angen hwn mewn gwahanol ffyrdd. Disgrifiodd sefydliadau cymdeithas sifil eiriolaeth yn aml fel helpu pobl i:

- deall gofynion
- darparu gwybodaeth berthnasol
- llywio prosesau cymhleth

Mae sawl cyfrannwr hefyd yn cysylltu eiriolaeth a chefnogaeth ag ansawdd y wybodaeth sydd ar gael i benderfynwyr. Dadlau y gall mynediad at gymorth effeithio

ar allu person i esbonio eu hamgylchiadau, darparu gwybodaeth berthnasol a herio penderfyniadau lle bo angen. Ar yr un pryd, cododd cyfranwyr gwestiynau am:

- annibyniaeth
- cyllid
- cynhwysedd
- modelau cyflenwi

Er bod cefnogaeth i'r egwyddorion hyn yn gyffredinol yn gryf, pwysleisiodd llawer o gyfranwyr y byddai gweithredu yn hanfodol i'w heffeithiolrwydd.

Ar y cyfan, dangosodd cyfraniadau gefnogaeth gref i'r egwyddor y dylai trefniadau yn y dyfodol ymgorffori eiriolaeth, cefnogaeth ac addasiadau rhesymol. Roedd cyfranwyr yn aml yn atodi cyflyrau sy'n ymwneud â:

- arbenigedd arbenigol
- annibyniaeth
- hygyrchedd
- argaeledd cyson

5.10 Categorïau costau, costau ychwanegol a chymorth cysylltiedig

Datgelodd trafodaethau sy'n ymwneud â'r defnydd posibl o gategorïau cost a dulliau sy'n seiliedig ar gost rai o'r meysydd dadl mwyaf arwyddocaol ar draws y sesiynau.

Er bod cyfranwyr yn cytuno yn fras y gall anabledd a chyflyrau iechyd hirdymor arwain at gostau ychwanegol, roedd llawer llai o gytundeb ynghylch a ddylai systemau yn y dyfodol drefnu cymorth o amgylch categorïau cost penodol neu ddulliau sy'n canolbwyntio ar gost.

DDPOs yn gyffredinol oedd y mwyaf amheus ynghylch modelau cost-categori. Dadleuodd sawl un fod costau sy'n gysylltiedig ag anabledd yn aml:

- yn gymhleth
- yn unigol iawn
- yn anodd ei gategoreiddio yn gyson

Mae'r cyfranwyr hyn yn aml yn mynegi pryder y gallai dulliau sy'n seiliedig ar gategorïau:

- cynyddu baich gweinyddol
- annog gwneud penderfyniadau mwy anhyblyg
- methu ag adlewyrchu realiti anghenion amrywiol ac amgylchiadau gwahanol

Ar yr un pryd, mynegodd cyfranwyr eraill fwy agored i archwilio dulliau sy'n seiliedig ar gost. Yn enwedig lle gallai'r rhain gefnogi dyfarniadau mwy wedi'u teilwra neu ddarparu cysylltiadau cliriach rhwng amgylchiadau unigolyn a'r gefnogaeth y maent

yn ei dderbyn. Nododd cyfranwyr yn aml y byddai angen llawer mwy o fanylion cyn y gellid dod i gasgliadau cadarn a phwysleisiodd bwysigrwydd cynnal hyblygrwydd a dewis hawlwyr.

Yn gyffredinol, dangosodd cyfraniadau gytundeb eang bod costau sy'n gysylltiedig ag anabledd yn nodwedd bwysig o unrhyw system yn y dyfodol. Mynegodd cyfranwyr farn wahanol ynghylch a fyddai'r costau hynny:

- gwella dyluniad cymorth
- risg o or-symleiddio amgylchiadau sy'n aml yn gymhleth, amrywiol ac yn unigol iawn

5.11 Cyd-ddylunio, profi a gweithredu

Roedd cyd-ddylunio a phrofi yn themâu ailadroddus ar draws y sesiynau.

Dadleuodd cyfranwyr o ystod eang o gefndiroedd y dylid datblygu, profi a mireinio diwygiadau yn y dyfodol trwy gynnwys pobl anabl a sefydliadau sy'n cynrychioli'r rhai yr effeithir arnynt gan y system.

Er bod cefnogaeth eang i gyd-ddylunio, nid oedd cyfranwyr bob amser yn ei ddiffinio yn yr un modd. Roedd DDPOs yn aml yn pwysleisio cyfranogiad ystyrlon mewn gwneud penderfyniadau a dylunio systemau'r dyfodol. Roedd sefydliadau cymdeithas sifil yn canolbwyntio'n gyffredin ar sicrhau bod datblygu polisi yn cael ei lywio gan brofiad ymarferol a realiti byw. Tynnodd cyfranogwyr sylw at bwysigrwydd gwerthuso canlyniadau a deall sut mae diwygiadau yn effeithio ar fywydau pobl yn ymarferol. Pwysleisiodd rhai cyfranwyr yr angen i sicrhau bod systemau'r dyfodol yn adlewyrchu'n briodol:

- cyfathrebu
- hygyrchedd
- gofynion cymorth

Rhoddodd cyfranwyr gymwysterau pwysig i'r gefnogaeth hon hefyd. Dadleuodd rhai na ddylid ystyried ymgynghoriad ar ei ben ei hun fel cyd-ddylunio. Pwysleisiodd eraill y dylai ymgysylltu barhau trwy gydol gweithredu, profi a gwerthuso, yn hytrach na dod i ben ar ôl i benderfyniadau dylunio gael eu gwneud. Tynnodd sawl cyfrannwr sylw at bryderon y gall diwygiadau sy'n ymddangos yn gadarnhaol mewn egwyddor gynhyrchu canlyniadau anfwriadol oni bai eu bod yn cael eu profi'n drylwyr cyn cael eu gweithredu'n ehangach.

Yn gyffredinol, dangosodd cyfraniadau gefnogaeth gref i gyd-ddylunio ac ymgysylltu parhaus. Pwysleisiodd cyfranwyr yn gyson y dylai cyfranogiad ystyrlon barhau trwy gydol datblygu, gweithredu a gwerthuso diwygiadau yn y dyfodol, gan helpu i sicrhau bod newidiadau'n gweithio fel y bwriadwyd ac yn adlewyrchu profiadau'r rhai yr effeithir arnynt fwyaf.

5.12 Ystyriaethau awdurdodaeth a ffiniau system

Cyfraniadau sy'n ymwneud ag ymddiriedaeth, rhannu gwybodaeth a materion gweithredu ehangach amlygodd dro ar ôl tro bwysigrwydd deall sut y byddai budd-dal diwygiedig yn rhyngweithio â chyfrifoldebau datganoledig a rhannau eraill o'r system gymorth.

Pwysleisiodd cyfranwyr o Gymru, Yr Alban a Gogledd Iwerddon yn aml na ellir ystyried diwygiadau yn unig o fewn un cyd-destun gweinyddol.

Roedd cyfraniadau o'r Alban yn aml yn canolbwyntio ar:

- Rhyngweithrededd
- hawliau cysylltiedig a drosglwyddir yn awtomatig
- trefniadau cyflenwi datganoledig
- y rhyngweithio rhwng diwygiadau yn y dyfodol a buddion presennol yr Alban

Tynnodd cyfraniadau gan Gymru sylw at faterion sy'n ymwneud â:

- allgáu digidol
- cyd-gynhyrchu
- pwysigrwydd deall amgylchiadau lleol a phwysau ar wasanaethau

Roedd cyfraniadau o Ogledd Iwerddon yn aml yn canolbwyntio ar:

- ystyriaethau cweithredu
- trefniadau llywodraethu
- goblygiadau ymarferol cyflwyno diwygiadau o fewn fframwaith deddfwriaethol a gweinyddol gwahanol

Tynnodd sawl cyfranwr sylw hefyd at y rhyngweithio rhwng budd-daliadau anabledd ac ystod o systemau a gwasanaethau ehangach, gan gynnwys:

- gwasanaethau iechyd
- gofal cymdeithasol
- cymorth cyflogaeth
- trafnidiaeth
- cymorth tai
- Mynediad at Waith
- Lwfans Gofalwr
- hawliau cysylltiedig a drosglwyddir yn awtomatig

Cytunodd cyfranwyr yn gyffredinol na ddylid cynllunio trefniadau yn y dyfodol ar wahân i'r perthnasoedd ehangach hyn. Roedd safbwyntiau yn wahanol ar arwyddocâd y rhyngweithiadau hyn a'r goblygiadau y dylent eu cael ar gyfer diwygio yn y dyfodol.

Yn gyffredinol, dangosodd cyfraniadau gefnogaeth eang i gydnabod y systemau ehangach a'r cyd-destunau datganoledig lle mae budd-daliadau anabledd yn gweithredu. Tynnodd llawer o gyfranwyr sylw hefyd at y byddai goblygiadau ymarferol y materion hyn yn dibynnu ar ddewisiadau polisi, deddfwriaeth a phenderfyniadau cyflenwi yn y dyfodol, yn hytrach na materion y gellid eu datrys trwy'r sesiynau yn unig.

5.13 Tystiolaeth budd-daliadau diwygiedig yn y rownd

Ar draws y sesiynau, roedd cyfraniadau sy'n ymwneud â budd-dal diwygiedig yn canolbwyntio yn gyffredinol ar 3 cwestiwn rhyng-gysylltiedig.

Roedd y cyntaf yn ymwneud â phwrpas:

- tr hyn y ddylai system ddiwygiedig geisio ei gyflawni, a sut y dylai egwyddorion fel byw'n annibynnol, urddas, cyfranogiad, dewis a rheolaeth lywio ei dyluniad.

Roedd yr ail yn ymwneud â chyflawniad:

- sut y gallai system ddiwygiedig wneud defnydd o wybodaeth, eiriolaeth, cefnogaeth, gwahanol lwybrau trwy'r system, rhannu gwybodaeth a gwasanaethau, tra'n parhau i fod yn deg, yn hygyrch ac yn ymddiried ynddo.

Roedd y trydydd yn ymwneud â gweithredu a sut y gallai system ddiwygiedig gydbwyso:

- personoli gyda chysondeb
- hyblygrwydd gydag atebolrwydd
- dealltwriaeth ehangach o amgylchiadau unigol gyda gwneud penderfyniadau clir
- arloesi gyda hygyrchedd ac ymarferoldeb gweithredol

Dangosodd cyfraniadau gefnogaeth sylweddol i gyfeiriad eang llawer o'r egwyddorion arfaethedig. Fodd bynnag, roedd y gefnogaeth honno'n aml yn amodol yn hytrach nag yn ddiamod. Roedd cyfranwyr yn aml yn cytuno â'r amcanion a fwriadwyd tra hefyd yn tynnu sylw at fesurau diogelu, cymwysterau ac ystyriaethau dylunio y credent y byddai'n angenrheidiol ar gyfer gweithredu'n llwyddiannus.

Roedd sawl tensiwn rheolaidd yn amlwg trwy gydol y trafodaethau, gan gynnwys:

- y berthynas rhwng cymorth arian parod a gwasanaethau
- cyfranogiad ac cmodoldeb
- hyblygrwydd a chysondeb
- rhannu gwybodaeth a chaniatâd
- personoli a graddadwyedd gweithredol

Nid oedd y rhain o reidrwydd yn adlewyrchu anghytundeb uniongyrchol. Mewn llawer o achosion, ystyriwyd y cyfaddawdau pwysig hyn yn allweddol i ddylunio a chyflenwi budd-dal diwygiedig.

6. Gwybodaeth am sesiwn atodiad

6.1 Cwestiynau a ofynnwyd i fynychwyr

Gofynnwyd y cwestiynau canlynol i'r mynychwyr ar argymhellion newydd yr Adolygiad ar gyfer gwelliannau i'r budd presennol:

- Pa un o'r gwelliannau arfaethedig fyddai'n gwneud y gwahaniaeth mwyaf i brofiadau a chanlyniadau hawlwyr?
- A oes unrhyw fylchau pwysig?
- Pa ganlyniadau anfwriadol a allai ddeillio o'r cynigion hyn, yn enwedig o ystyried gwahanol fathau o hawlwyr, cyflyrau neu nodweddion gwarchodedig?
- A oes unrhyw beth arall yr hoffech ei grybwyll amdano? Gallai hyn gynnwys, er enghraifft, yr hyn a allai fod angen bod ar waith er mwyn i'r cynigion hyn weithio'n effeithiol yn ymarferol.

Gofynnwyd y cwestiynau canlynol i'r mynychwyr ar argymhellion yr Adolygiad ar gyfer budd-dal diwygiedig:

- Ar y cyfan, a fyddai'r weledigaeth hon yn gwneud pethau'n well i bobl anabl a phobl â chyflyrau iechyd hirdymor? A oes elfennau ohono a allai ei wneud yn waeth?
- Beth mae'r weledigaeth hon yn ei olygu i ddewis, rheolaeth ac urddas pobl dros eu bywydau? Beth sydd ar goll?
- A fyddai'r weledigaeth hon yn galluogi pobl anabl a phobl â chyflyrau iechyd hirdymor i gymryd rhan mewn bywyd bob dydd? Pa rwystrau fyddai'n parhau?
- A oes unrhyw beth arall yr hoffech chi ei grybwyll?

6.2 Mynychwyr rhanddeiliaid

Sylwer, nid oedd pob mynychwr yn dymuno cael eu henwi, ac felly nid yw rhai yn ymddangos ar y rhestr hon.

Byrddau crwn

- Angela Matthews (Business Disability Forum)
- Benjamin Gregg (Centre for Social Justice)
- Cyngor ar Bopeth
- Cory Berman (Re:State)
- Dr Jed Meers (Cyd-Gyfarwyddwr, The Administrative Fairness Lab)
- Dr Kate Summers (London School of Economics and Political Science)
- Dr Mark Randall (Society of Occupational Medicine / Ingeus)
- Eduin Latimer (Institute for Fiscal Studies)
- Evan John (Cynghorydd Polisi a Materion Cyhoeddus, Sense)
- Eve Mair (Mind)
- Frankie Bowyer (Cynghorydd Polisi Arweiniol, Cwmpas)

- George Appleton (Social Care Institute for Social Care Excellence)
- Geoff Fimister (Disability Benefits Consortium)
- Iain Porter (Sefydliad Joseph Rowntree)
- Katy Styles (We Care Campaign)
- Kevin Higgins (Advice NI)
- Louisa Dollimore (Y The Good Growth Foundation)
- Louise Murphy (The Resolution Foundation)
- Lucy Bannister (Trussell)
- Maddy Rose (Mencap)
- MS Society
- Y National Autistic Society
- Nic Murray (Leonard Chesire)
- Nuala Toman (Disability Action)
- Parkinson's UK
- Yr Athro Kirstein Rummery (Prifysgol Stirling)
- Rhian Davies (Anabledd Cymru)
- Sefydliad Cenedlaethol Brenhinol y Bobl Ddall (RNIB)
- Samuel Thomas (Z2K)
- Sophia Kleanthous (Disability Rights UK)
- Cyngres yr Undebau Llafur (TUC)
- Zeenat Jeewa (Prif Swyddog Gweithredol, Asian Peoples Disability Alliance (APDA)

Trafodaethau

- Bwrdd Cynghori Iaith Arwyddion Prydain (BSL)
- Cadeiryddion Rhwydwaith Rhanddeiliaid Rhanbarthol (RSN) yr Uned Anabledd
- Panel Cynghori Annibynnol ar Anabledd (IDAP)
- Swyddogion o'r Adran Gymunedau, Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon
- Shirley-Anne Somerville MSP, Ysgrifennydd Cabinet yr Alban dros Gyfiawnder Cymdeithasol a Thai
- Sioned Williams AS, Dirprwy Brif Weinidog Cymru a'r Gweinidog Cabinet dros Gyfiawnder Cymdeithasol a Chydraddoldeb
- Syr Charlie Mayfield, Adolygiad Keep Britain Working
- Pwyllgor Cynghori Nawdd Cymdeithasol (SSAC)
- Steve Darling AS, Ilefarydd y Democratiaid Rhyddfrydol dros Waith a Phensiynau